

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ

ΠΟΛΕΜΟΣ - ΒΙΑ

1964-1967

11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2003 - 15 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2004

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΜΕΓΑΡΟ ΕΥΝΑΡΔΟΥ / ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 20

Al Kormanig 65-Binc

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΑΝΑΒΛΕΠΟΝΤΑΣ τὸ παρελθὸν τῆς δουλειᾶς μου στὸ ἐργαστήριο καὶ θέλοντας νὰ βάλω μιὰ τάξη, βρῆκα πράγματα ποὺ εἶχα σχεδὸν ξεχάσει. Πανιὰ τυλιγμένα σὲ ρολλὰ ἀπὸ πίνακες, φακέλους μὲ σχέδια, ζωγραφιές πάνω σὲ χαρτόνια καὶ χαρτιά ποὺ μὲ τὰ χρόνια ἀποθηκεύονται ὅπου βολεῦει ὁ χῶρος τοῦ σπιτιοῦ. Ἐκεῖ μένουν ἀνακατεμένα ἀνέκδοτα ἔργα, δοκιμές μὲ διάφορες θεματικὲς καὶ ὑφολογικὲς ἐνότητες μαζὶ μὲ ἄλλα ποὺ εἶδαν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας. Ἀνάμεσά τους καὶ ἡ ἐνότητα «Βιετνάμ» τὴν ὁποία ἐκθέτω σήμερα ἐδῶ στὸ Μέγαρο Ἐυνάρδου μὲ τὸν τίτλο «Πόλεμος-Βία, 1964-1967».

Πῆρα λοιπὸν τὴν ἀπόφαση νὰ τὴ δείξω (μεγάλο τμήμα τῆς παρουσιάστηκε πρὶν ἀπὸ σαράντα χρόνια στὴν γκαλερί «Μέρλιν») γιὰ τοὺς ἐξῆς λόγους:

— Ὅπως τότε, ἔτσι καὶ τῶρα ἡ παγκόσμια σκηρὴ ἐξακολουθεῖ νὰ συνταράσσεται ἀπὸ τὴ βία καὶ τὸν πόλεμο. Ἀκόμη, τούτη ἡ ἔκθεση ἀποτελεῖ μνημονικὴ ἀναφορά στὴν κρίσιμη πολιτικὰ δεκαετία τοῦ '60 γιὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ στὸ ὀδυνηρὸ τέλος τῆς μὲ τὸ ἀπριλιανὸ πραξικόπημα.

— Ἡ εἰκαστικὴ συγκυρία τῆς ἐποχῆς ἐκείνης —ἐννοῶ τὴ δεκτικότητα τοῦ φιλότεχνου κοινοῦ, τὸ τολμηρὸ ἐκφραστικὸ ὕφος τῶν καλλιτεχνῶν τὰ χρόνια ἐκείνα, ἀλλὰ καὶ τὸ δυσάρεστο θέμα τῆς ἔκθεσης— μοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἔχω στὴ διάθεσή μου ὅλα σχεδὸν τὰ ἔργα ποὺ παρουσιάστηκαν τότε, καθὼς καὶ ἄλλα πιὸ ἀπεικονιστικὰ καὶ ἀδημοσίευτα. Σημειῶνω ὅτι τὰ μισὰ περίπου ἔργα τῆς παρούσας ἔκθεσης δὲν εἶχαν ἐκτεθεῖ τότε καὶ φέρουν τὴν ἀνάλογη ἐνδειξη.

— Οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶδαν τὰ ἔργα εἶναι σήμερα, ὅπως κι ἐγώ, προχωρημένης ἡλικίας καὶ μερικοὶ φίλοι ποὺ μὲ ἐνθάρρυναν νὰ τὰ δείξω σὲ κάποια γκαλερί δὲν ὑπάρχουν πιά. Σκέφτηκα πῶς καλὸ θὰ ἦταν οἱ νεότεροι νὰ γνωρίσουν μιὰ περίοδο τῆς δουλειᾶς τῶν παλαιότερων καὶ τὴν προσωπικὴ τους περιπέτεια στὴν τέχνη τῶν ἀρχῶν τοῦ 1960.

— Τούτη ἡ ἐπιστροφή στο παρελθόν — πέρα ἀπὸ τὴ νοσταλγία γιὰ τὴ μαχητικότητα τῆς τέχνης γιὰ ἕναν καλύτερο κόσμο— ἐνέχει καὶ τὸ ἀρνητικὸ τῆς πρόσημο. Ἄναρωτιέται κανεὶς: μήπως στὸ βάθος ἀποτελεῖ ἀναφορὰ στὸ ξεχασμένο κεφάλαιο «Τέχνη καὶ Πολιτικὴ» ποὺ κινητοποιοῦσε κάποτε καλλιτέχνες καὶ θεωρητικούς τῆς τέχνης; Κι ἀκόμη, στὶς μεταμοντέρνες μέρες μας μὲ τὴν ἀμέριμνη τάχατες ἐκφραστικὴ μας ἐλευθερία, ὑποταγμένη, ὥστόσο, στὸν ψυχοφθόρο ἀνταγωνισμό καὶ στοὺς νόμους τῆς ἀγορᾶς, μὲ τὶς πομπώδεις καλλιτεχνικὲς ἐκφράσεις καὶ παραστάσεις, μήπως ἐπιβεβαιώνεται ἕνας παλαιὸς ἀρνητικὸς γιὰ τὸ μέλλον τῆς τέχνης ἀφορισμός;

Τρία χρόνια μετὰ τὴν ἐκθεση «Πόλεμος-Βία» στὴ «Μέρλιν» εἶχα ἀρχίσει νὰ ζωγραφίζω τὴ σειρά «Μητρότητες» μέσα στὸ ἀφόρητο κλίμα τῆς χουντικῆς δικτατορίας. Μερικὰ ἀντιπροσωπευτικὰ δείγματα αὐτῆς τῆς σειρᾶς ἐκτίθενται ταυτόχρονα. Εἶναι ἡ πικρὴ συνέχεια τοῦ τρόμου καὶ τῆς βίας — μὲ ἄλλη μορφή— στὴ χώρα μας. Εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ ψυχικὴ μοναξιά τῆς γυναίκας ἀπὸ τὴν ἀπουσία τοῦ συζύγου-πατέρα, ποὺ διώκεται καὶ βασανίζεται γιὰ τὶς ἰδέες του.

Νοέμβριος 2003

Δ. ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ

Βία-Θάνατος, 1965, ἀυγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 60x110 ἐκ.

“Όλα μέσα στο φως, 1966, πλαστικό σέ χαρτόνι, 60x110 έκ.

Τὸ κλειστὸ παράθυρο, 1967-1970, λάδι σὲ μουσαμά, 180 x 150 ἐκ.

21η Απριλίου, 1970, άκρυλικό σέ μουσαμά, 150 x140 έκ.

Ἡ ἀπουσία, 1968, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 60x110 ἐκ.

Τὸ κλουβί, 1968, ἀκρυλικὸ σὲ μουσαμά, 87 x 72 ἐκ.

Ἡ μαύρη λάμπα, 1969, ἀκρυλικὸ σὲ μουσαμά, 153x131 ἐκ.

‘Η κυρία Μ. Ζ., 1970, άκρυλικό σέ μουσαμά, 83 x 75 έκ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Με άστερίσκο σημειώνονται τὰ ἔργα πὸν παρουσιάζονται γιὰ πρώτη φορά.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΓΡΗΓΟΡΗ ΛΑΜΠΡΑΚΗ

1. Σταύρωση, 1963, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 60x45 ἐκ.* **2.** Θρῆνος γιὰ τὸν Γ. Λ., 1964, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 50x40 ἐκ.* **3.** Θρῆνος γιὰ τὸν Γ. Λ., 1965, αὐγοτέμπερα σὲ μουσαμά, 102x113 ἐκ. **4.** Ὁ ἀντίκτυπος στὴν Ἑλλάδα, 1965, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 50x50 ἐκ.* **5.** Τὸ τέλος, 1966, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 40x40 ἐκ.*

ΠΟΛΕΜΟΣ - ΒΙΑ

6. Βιετναμέζος δάσκαλος, 1964, λάδι σὲ μουσαμά, 70x60 ἐκ.* **7.** Ρόμπερτ Κέννεντυ, 1964, κόλλα σὲ χαρτόνι καὶ κολλάζ, 60x60 ἐκ. **8.** Οἱ ἀδελφοὶ Κέννεντυ, 1966, κόλλα σὲ χαρτόνι καὶ κολλάζ, 60x110 ἐκ.* **9.** Ναπάλμ, 1964, λάδι σὲ χαρτόνι, 43x52 ἐκ.* **10.** Τὸ μάτι τοῦ κόσμου, 1964, ἀκρυλικὸ σὲ μουσαμά, 120x110 ἐκ. **11.** Θρῆνος γιὰ τὸ χαμένο ἀγόρι, 1966, λάδι σὲ μουσαμά, 83x77 ἐκ.* **12.** Ἡ ματωμένη σημαία τῶν Η.Π.Α., 1965, σύνθεση μὲ κολλάζ, 60x110 ἐκ. **13.** Τὰ μαβιά σύννεφα, 1964, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 60x110 ἐκ.* **14.** Ἐκτέλεση, 1964, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 50x41 ἐκ.* **15.** Ἡ φωτογραφία, 1965, αὐγοτέμπερα σὲ κολλάζ, 60x110 ἐκ. **16.** Ὁ κόσμος βλέπει..., 1965, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 64x64 ἐκ.* **17.** Τὸ τέλος..., 1965, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 64x64 ἐκ.* **18.** Βιετναμέζος δάσκαλος Β, 1964, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 60x110 ἐκ. **19.** Ὅλα μέσα στὸ φῶς, 1966, πλαστικὸ σὲ χαρτόνι, 60x110 ἐκ. **20.** 250.000, 1966, λάδι σὲ μουσαμά, 150x200 ἐκ. **21.** Κίτρινη ἀσπίδα, 1965, κόλλα σὲ χαρτόνι, 51x42 ἐκ. **22.** Χωρὶς τίτλο, 1965, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτί, 52x43 ἐκ. **23.** Κραυγή, 1964, λάδι σὲ χαρτόνι, 57x42 ἐκ.* **24.** Ἐπιτύμβιο, 1965, ἀκρυλικὸ σὲ μουσαμά, 108x86 ἐκ.* **25.** Ἐπιτύμβιο μὲ φύλλα δάφνης, 1964, πλαστικὸ σὲ μουσαμά, 112x102 ἐκ. **26.** Μάνα μὲ παιδί, 1964, πλαστικὸ σὲ μουσαμά, 40x30 ἐκ.* **27.** Οἱ σταυροφόροι, 1964, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 60x60 ἐκ. **28.** Ἐκτέλεση, 1966, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 60x60 ἐκ. **29.** Ἐπιτάφιος Α, 1965, κόλλα σὲ χαρτόνι, 60x60 ἐκ.* **30.** Τὸ κακὸ μέσα στὸ χρῶμα, 1966, λάδι καὶ πλαστικὸ σὲ μουσαμά, 145x105 ἐκ. **31.** Βία - Θάνατος, 1965, αὐγοτέμπερα σὲ χαρτόνι, 60x110 ἐκ.* **32.** VIET, ἀκρυλικὸ σὲ χαρτόνι, 72x72 ἐκ.* **33.** Ντροπή!, 1965, κόλλα σὲ χαρτί, 80x110 ἐκ.* **34.** Ἡ νίκη τους, 1966, λάδι σὲ μουσαμά,

102x82 έκ.* **35.** GAS, 1966, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 60x60 έκ. **36.** Έπιτάφιος Β, 1964, κόλλα σέ χαρτόνι, 56x38 έκ.* **37.** Θάνατος παιδιοϋ, 1966, άυγοτέμπερα σέ χαρτόνι, 60x60 έκ.* **38.** Άνθρωπος-μηχανή, 1966, κόλλα σέ χαρτόνι, 60x60 έκ.* **39.** Βία σέ μπλέ, 1965, άυγοτέμπερα σέ χαρτόνι, 53x45 έκ.* **40.** Βρώμικος πόλεμος, 1965, άυγοτέμπερα, 51x38 έκ. **41.** Κόκκινοι κρανοφόροι, 1963, άυγοτέμπερα σέ χαρτόνι, 51x42 έκ.* **42.** Κρέμασμα, 1964, άυγοτέμπερα σέ χαρτί, 44x38 έκ. **43.** Σταύρωση 1, 1965, άυγοτέμπερα σέ χαρτόνι, 46x36 έκ.* **44.** VIETNAM, 1964, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 50x40 έκ. **45.** Κρανοφόροι και μάνα με παιδί, 1965, άυγοτέμπερα σέ χαρτί, 52x37 έκ.* **46.** Γκρίζα πτώση, 1965, άυγοτέμπερα σέ χαρτί, 50x42 έκ. **47.** Ό Βιετναμέζος και οι κρανοφόροι, 1964, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 110x80 έκ.* **48.** Βασανισμός, 1964, λάδι σέ μουσαμά, 110x80 έκ.* **49.** Βιετκόνγκ, 1964, κόλλα σέ χαρτόνι, 120x80 έκ.* **50.** Τρία λευκά κράνη, 1965, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 110x80 έκ.* **51.** Οι βρώμικοι κίτρινοι, 1965, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 110x80 έκ.* **52.** Κόκκινη σταύρωση, 1966, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 110x80 έκ.* **53-64.** Σχέδια και προσχέδια για τήν ένότητα «Πόλεμος-Βία, 1964-1967», μεικτή τεχνική

ΜΗΤΡΟΤΗΤΕΣ

65. Τò κλειστό παράθυρο, 1967-1970, λάδι σέ μουσαμά, 180x150 έκ. **66.** 21η Άπριλίου, 1970, άκρυλικό σέ μουσαμά, 150x140 έκ. **67.** Liberté, 1970, λάδι σέ μουσαμά, 160x140 έκ. **68.** Η άπουσία, 1968, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 60x110 έκ.* **69.** Η κυρία Μ. Ζ., 1970, άκρυλικό σέ μουσαμά, 83x75 έκ. **70.** Τò μαϋρο ραδιόφωνο, 1971, άκρυλικό και λάδι σέ μουσαμά, 81x66 έκ. **71.** 25η Μαρτίου, 1971, άκρυλικό σέ ξύλο, 70x68 έκ.* **72.** Τò κλουβί, 1968, άκρυλικό σέ μουσαμά, 87x72 έκ.* **73.** Μητρότητα, 1968, άκρυλικό σέ ξύλο, 57x47 έκ.* **74.** Χωρίς χρόνο, 1970, άκρυλικό σέ μουσαμά, 75x59 έκ.* **75.** Τò τέλος, 1967, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 60x60 έκ. **76.** Ό ήρωας, 1967, πλαστικό σέ χαρτόνι, 60x60 έκ.* **77.** Η Πέπη με τήν Κατερίνα, 1967, άκρυλικό σέ χαρτόνι, 62x60 έκ.* **78.** Η μαύρη λάμπα, 1969, άκρυλικό σέ μουσαμά, 153x131 έκ.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ Δημοσθένης Κοκκινίδης γεννήθηκε στὸν Πειραιὰ τὸ 1929. Φοίτησε γιὰ δύο χρόνια στὴν τότε Ἀνωτάτη Ἐμπορικὴ Σχολή. Ἀπὸ τὸ 1952 μέχρι τὸ 1957 σπούδασε στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν. Τὸ 1958 παρέμεινε γιὰ δύο μῆνες στὸ Ἅγιον Ὄρος γιὰ νὰ μελετήσῃ βυζαντινοὺς εἰκονογραφημένους κώδικες. Τὸν ἴδιο χρόνο ἔλαβε διετὴ ὑποτροφία ἀπὸ τὴν ἰταλικὴ κυβέρνησι. Ἀπὸ τὸ 1959 μέχρι τὸ 1961 ἐργάστηκε ὡς ὑπεύθυνος τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τοῦ νεοϊδρυθέντος Ἐθνικοῦ Ὁργανισμοῦ Ἑλληνικῆς Χειροτεχνίας.

Κατὰ τὴ δεκαετία τοῦ '60, παράλληλα μὲ τὴ ζωγραφικὴ ἀσχολεῖται μὲ τὸ ντιζάιν γιὰ βιοποριστικοὺς λόγους. Σχεδιάζει ἀντικείμενα γιὰ τὴν ντόπια καὶ τὴν ξένη ἀγορά. Ὑπῆρξε ἰδρυτικὸ μέλος τῆς «Ὁμάδας τέχνης α» 1961-1967, καὶ τῆς «Ὁμάδας γιὰ τὴν Ἐπικοινωνία καὶ τὴν Ἐκπαίδευσι μὲσω τῆς Τέχνης» 1976-1981. Τὸ 1975 ἐξελέγη μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν (Ι.Κ.Υ.). Τὸ 1976 ἐκλέγεται καθηγητὴς στὴν Ἀνωτάτη Σχολὴ Καλῶν Τεχνῶν τῆς Ἀθήνας. Ὑπῆρξε πρῶταν τῆς Α.Σ.Κ.Τ. κατὰ τὴν τετραετία 1979-1982. Ἀπὸ τὸ 1981 ἕως τὸ 1983 ἦταν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου τῆς Ἀθήνας. Εἶναι μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Μορφωτικοῦ Ἰδρύματος Ἐθνικῆς Τραπεζῆς ἀπὸ τὸ 1995 καὶ μέλος τοῦ Δ.Σ. τῆς Ἐταιρείας Σπουδῶν Νεοελληνικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Γενικῆς Παιδείας ἀπὸ τὸ 1997. Μέχρι σήμερα ἔχει πραγματοποιήσει 23 ἀτομικὲς ἐκθέσεις ἀπὸ τίς ὁποῖες οἱ 14 ἔγιναν στὴν Ἀθήνα.

‘Η Πέπη με την Κατερίνα, 1967, ακρυλικό σέ χαρτόνι, 62 x 60 εκ.

Διοργάνωση

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

Διονύσης Καψάλης, Όλγα Δροσινού, Ίωάννα Μαντζαβίνου,
Μαρία Άλεξίου, Δημήτρης Τσαλαματάς

Τεχνική ύποστήριξη

Έργαστήριο Συντήρησης Μ.Ι.Ε.Τ.

Έπιμέλεια καταλόγου

Διονύσης Καψάλης

Διορθώσεις

Μαργαρίτα Κρεμμυδά

Παραγωγή καταλόγου

MEMIGRAF

Θερμές εύχαριστίες

πρός τον κύριο Άλέξανδρο Ξύδη,

τò Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης,

τον κύριο Μενέλαο Παπαϊωάννου

και τον κύριο Μάρκο Κόγια

